

IFLA-IN MANIFEST O INTERNETU

Neometan pristup informacijama bitan je za slobodu, jednakost, globalno razumijevanje i mir u svijetu. Stoga Međunarodni savez knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) donosi sljedeću izjavu:

- Intelektualna sloboda jest pravo svakog pojedinca na zadržavanje i izražavanje vlastitog mišljenja, na traženje i dobivanje informacija; to je temelj demokracije; to je bit knjižničnih usluga.*
- Slobodan pristup informacijama, neovisno o medijima i državnim granicama, središnja je zadaća knjižničara i informacijskih stručnjaka.*
- Omogućavanjem neometanog pristupa Internetu, knjižnice i informacijske službe pomažu zajednicama i pojedincima da ostvare slobodu, napredak i razvoj.*
- Zapreke protoku informacija treba ukloniti, posebice one koje promiču nejednakost, siromaštvo i beznadnost.*

Slobodan pristup informacijama, Internetu, knjižnicama i informacijskim službama

Knjižnice i informacijske službe dinamične su institucije koje povezuju ljude s globalnim izvorima informacija te idejama i stvaralaštvom za kojima tragaju. Knjižnice i informacijske službe čine bogatstvo ljudskog izraza i kulturnu raznolikost dostupnim na svim medijima.

Internet kao globalna mreža omogućuje pojedincima i zajednicama u cijelom svijetu, kako u najmanjim i najudaljenijim selima tako i u najvećim gradovima, jednak pristup informacijama radi osobnog razvoja, obrazovanja, poticanja, kulturnog obogaćivanja, obavljanja gospodarske djelatnosti i obaviještenog sudjelovanja u demokratskom društvu. Svatko može svijetu predstaviti svoje interese i pokazati znanje i kulturu.

Knjižnice i informacijske službe bitne su u osiguravanju pristupa Internetu. Nekima pružaju razne pogodnosti, upućuju ih i pomažu im, dok za druge predstavljaju jedino mjesto na kojem im se pruža mogućnost pristupa Internetu. Pomoću njih moguće je prevladati zapreke koje nastaju kao posljedica razlika u resursima, tehnologiji i izobrazbi.

Načela slobode pristupa informacijama putem Interneta

Pristup Internetu i svim njegovim izvorima treba biti u skladu s UN-ovom *Općom deklaracijom o ljudskim pravima*, i to osobito s člankom 19., u kojem stoji: “Svatko ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja; to pravo obuhvaća slobodu zadržavanja vlastitog mišljenja, bez

upletanja drugih, te traženja, primanja i širenja informacija i ideja putem bilo kojeg sredstva javnog priopćivanja i bez obzira na granice.”

Globalna međupovezanost Interneta omogućuje svima ostvarivanje ovog prava. Stoga pristup Internetu ne bi trebalo ograničavati bilo kakvom ideološkom, političkom ili vjerskom cenzurom ni gospodarskim preprekama.

Također je zadaća knjižnica i informacijskih službi služiti svim pripadnicima zajednice u kojoj djeluju, bez obzira na dob, rasu, nacionalnost, vjeru, kulturu, političko određenje, tjelesna ili druga ograničenja, spol i seksualne sklonosti ili bilo koji drugi status.

Knjižnice i informacijske službe trebaju podupirati pravo korisnika da traže informacije po vlastitom izboru.

Knjižnice i informacijske službe trebaju poštivati privatnost svojih korisnika te povjerljivost izvora kojima se služe.

Knjižnice i informacijske službe dužne su olakšati i promicati javnost pristupa kvalitetnim informacijama i komunikaciji. Korisnicima treba pomoći u ovladavanju potrebnim vještinama te im pružiti odgovarajuće okruženje u kojem će se slobodno služiti odabranim izvorima i uslugama te povjerljivim informacijama.

Uz mnoge vrijedne izvore koji su dostupni na Internetu, postoje i oni koji su netočni, koji izazivaju zabunu ili su čak uvredljivi. Knjižničari bi korisnicima knjižnica trebali pružati informacije i izvore o tome kako se učinkovito služiti Internetom i elektroničkim informacijama. Trebali bi aktivno promicati odgovoran pristup kvalitetnim mrežnim informacijskim izvorima te ga olakšavati svim svojim korisnicima, uključujući djecu i mladež.

Pristup Internetu trebao bi biti besplatan, kao što je to uobičajeno za druge osnovne usluge knjižnica i informacijskih službi.

Primjena Manifesta

IFLA potiče međunarodnu zajednicu da u cijelom svijetu podupire što veću dostupnost Interneta, a posebice u zemljama u razvoju, kako bi na taj način svi imali koristi od informacija što se nude na Internetu.

IFLA potiče nacionalne vlade da razvijaju nacionalnu informacijsku infrastrukturu koja će svim građanima omogućiti pristup Internetu.

IFLA potiče sve vlade da uz pomoć knjižnica i informacijskih službi podupiru neometan protok informacija dostupnih putem Interneta te da se suprotstave svakom pokušaju cenzure ili sprečavanja pristupa.

IFLA poziva knjižničarsku zajednicu i donositelje odluka na nacionalnoj i lokalnoj razini da izrade strategije, politiku i planove kojima će ostvariti načela iz ovog Manifesta.

Manifest priredila IFLA/FAIFE.

Odobrio Upravni odbor IFLA-e 27. ožujka 2002. u Haagu, u Nizozemskoj.

Objavila IFLA 1. svibnja 2002.

The IFLA Internet Manifesto page: <http://www.ifla.org/III/misc/internetmanif.htm>